

TELEGRAFUL ROMÂN.

Nr. 25. ANULU XV.

Telegrafulu este de done ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ur' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 26 Martiu (7 Apr.) 1867.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

(+) Necrologu.

Aradu, 21 Marte.

Georgiu Pop'a de Teusiu, — a carui morțe, intemplantă la 6 ore dimineti'a in 17/29 Marte a. c. cu cea mai mare intristare fu audita intre romani, nu numai ai comit. Aradu, ci si mai departe prin toate unghiurile locuite de romani: — nu e mai multu intre cei vii; elu reposa in etate de 43 de ani, in florea vietiei, activitatiei si a inteligentiei mature a unui barbatu!

Ca sa-mi dau si unu tributulu, cu care me afla indatoratu predeceului repozatu, voui atinge numai unele fapte, ale lui, din cari m'amu invetiutu de tempuriu a-lu cunoșce, a-lu stimă si a-lu radica la 'naltimea unoru rari muritori, cu insusiri escelente!

Voui atinge anulu 48, candu acestu barbatu, teneru inca, abia de 24—25 ani, — in anulu resturnatoriu de vietia feudală, si a altoru institutiuni invecchite, — inca fu la Timisior'a la congresulu nationalu gr. or. ordinatu de ministeriulu ung. de atunci. Elu in svaturile deputatiloru romani, caci congresulu din nevenirea serbiloru neputendu-se tine, — inea ca teneru escelă prin energi'a si vorbirile sale.

Voui atinge si sinodulu diecesei Aradului dela Chis-Ineu in an. 1849 unde repozatulu a fostu unulu dintre cei mai principali factori. — Si oh, elu astadi, candu in diet'a pestana legile din 48 sunt repuse, si la multe alte institutiuni si lucruri de pe atunci se cere executare si vietia, numai pote grai: ca si acestu Sinodu a fostu legalu, si otaririle lui valide.

Seu cine nu-si aduce aminte de energi'a repozatului in diet'a pestana din an. 1861 candu si elu fu ablegatu dietalu?

Cine nu-i cunoșce activitatea si dreptatea in restempulu de doi ani, de candu se afla in Comit. Aradului ca Comite supremu? martoria ne este: „Arader Zig. nr. 75 a. c. in care se descrie insusirile lui cu condeiu adeveratu, iar nu incinsu in veninu, precum facu altii. — Contarii inca trebuie in launtrulu lor sa-i cunoșca rarele lui proprietati. — Aceea, ce-i arunca acesti'a, ca nu convenia dignitatii lui a se da de nationalistu si a primi pre totu insulu, care-i venea cu plansori, ci sa-i fia indrumatu la oficiele competente, — tocmăi aceea l'a facutu mare, popularu, si neuitatu pentru dreptatea sea.

Elu, pelanga aceea, ca la unii si altii mai confidenti se plangea de durere de peptu, lucră ne'ncetatu.

Dupa denumirea ministeriului ung. in 18 feb. a. c. — cugeta pre demnulu barbatu a calatori in susu la Pesta si Viena, si a predă resignatiunea oficiului seu la locurile competente. Pe unde tinedu-se vre-o 10—12 zile s'a re'ntorsu la Aradu, si precum se vorbesce, pe drumu intrebuintia nesece pilule medicale. — Asia dara in tempu schimbaciosu de primavara in caletoria sea se bolnavi. Ajungendu acasa, se puse in patu, si medicina, — dupa aceea-i fu mai bine, si oh nefericire! spunu unii, ca pre unu tempu ventosu esi in fiacru a da multiamita doctoriloru, cari l'au lecutu. A esitu si pe picioru a visita pre unulu si altulu! In 10/22 Martiu se vediu mai pre urma umblandu pre ulitia. Dulcea lui sora maritata Varg'a se afla la Pancot'a; cumnatulu seu D. Florianu Varg'a era la Pest'a ca ableg. dietalu. — Morbosulu nu primia pre nime afara de doctorii sei. Doranyi, Michaliu (de regimentu ces. r.) si Köpf, — Morbulu, despre care se dice, ca nici doctorii nu aru fi fostu in curatu, sa fia fostu la inceputu unu catarhu (Grippe) grozavu. — Elu avea datin'a a se spelă cu apa rece, preste totu corpulu. Facutu-a elu acesti'a in tempulu din urma, impartasitorulu nu scie;

— se vorbesce si despre bai'a calda intrebuintata. A dou'a ora intr'o vinere a caditu in patu, si la o septamena ierasi intr'o vinere a repozatu, si i s'a stinsu scump'a-i vietia!

In g r o p a c i u n e a i-a fostu pomposa, precum numai pre rar se pote intemplantă, cu tote ca unii dicu, ca aru fi lasatu sa fia ingropatu numai prin preotulu seu, luandu pre langa sine 2 prunci cantareti. — Mortea lui se vestise ca fulgerulu, si Dumineca in 19/31 Martiu acursera nenumarati stimatori. — In noptea trecuta ploose, si pre ulitie era destula tina, totusi nenumarata multime de omeni de tota plas'a, natiunea, si confesiunea se astrinsese inaintea casei comitatului, si in curte. — La 3 ore dupa amedi se incepă prohodulu, preoti cu mai multi protopopi in frunte erau imbracati preste 30 insi, si intre ei multi venira din indepartare de 3—4 statiuni. Solenitatea se tinu in auli'a casei comitatului, dara aceea se turbura prin o ploia, care se versa ca din ciuberu, si totusi miile si miile de tota plas'a, intre care mai alesu se vedea stabulu militariu cu diregatori civili si unu numeru frumosu de dame, — nu se indepartara! Atata popularitate, atata alipire catra repozatulu! Dece era, tempulu fara ploie, 10—15 mii de omeni, ca unulu se astringea, si petrecea pana la loculu unde nu este politica, nu este ura, ci odihna vecinica. Fia-i tieran'a astora si memorii-a-i neuitata!

Scolele nostre in Transilvania.

Acest'a e titlu'a a doi articuli publicati in nr.ii „Albinei” 31 si 32 din anulu eurgatoriu, articuli, cari prin cuprinsulu lor ne dau ansa sa vorbim si noi unu cuventu apropos la tem'a de mai susu. Nu o facemu acest'a pentru prim'a ora, nici pentru ultim'a ora; caci afacerile scolastice le-amu pretiuit si le vomu pretiui cu multu mai pre susu, decatu sa nu ne redicamu cuventulu si sa nu ne intrepanemu pentru ele cu tote puterile nostre, in totu tempulu si in totu loculu unde vomu vedea ca e necesariu. Cu scolele nostre sunt strinsu legate interesele natiunei si bisericei nostre; deci prin scole putemu sa dicemu ca aparam interesele cele mai inalte, cele mai sacre ce le avemu.

Cetindu susu citatii articuli, marturisimu, ca noi amu trebuit sa venim in urma la acea convictiune, ca autorulu lor a vrutu prin ei sa faca mai multu numai o ostentatiune. In adeveru, ce spune d. corespundinte anonimu alu „Albinei”? D-lui spune „ca noi nu avemu scole, si cari se dicu a fi, sunt astfelu intocmite, incatu fructulu lor nu s'a pututu inca observă”, prin urmare ca scolele nostre sunt o fictiune si ca ele nu aru fi o fictiune, deca „s'aru inspectiuna si conduce de statu”; dar asertiunile sele acestea, d. corespundinte alu „Albinei”, precum nu le subscie, asiā nici nu le dovedesce, si le publica eca asiā numai, ca sa fia publicate si apoi sa le creda cine va vrea. Totu d-lui, cine a fi, mai spune, ca are la mână tabelele statistice din anulu 1863/4 si 1864/5 din dieces'a metropolitana gr. or. si citandu din ele cifrele copiiloru umblatori si neumblatori la scola, din mai multe protopopiate, dice ca acele cifre nu sunt adeverate, caci d-lui scie „cu totulu alte proportiuni”, pre cari insa nu le-a pusu pe hârthia, ca sa le pota si publiculu cetitoriu vedea si asemena. Inca ne mai spune respectivulu domnu parerea sea intre altele si despre materialulu de invetiamentu, despre cartile si metodele proprie pentru scola populara si despre calificatiunea invetiatoriloru. Nu avemu nimic'a de a observă contra pareriloru acestor'a, scose din sciinti'a pedagogiei; caci si noi dorim si lucrămă catu ne sta in putere, ca sciinti'a acest'a sa străbata din di in di mai multu a introduce reformele

sele in organisarea scololoru nostre. Noi, ca si domnulu corespundinte respectiv, marturisimu, ca in directiunea acest'a este forte multu de facutu. Nu putemu insa nici decum, consciinti'a nostra nu ne lasa, sa mergemu cu d. corespundinte alu „Albinei” pana a dice, ca „numai statulu e in stare a reformă scol'a populara dupa cuviintia.” Principiulu acest'a, sustinutu de d. corespundinte alu Albinei, se pare a ignoră sciinti'a; cu tote acestea bunu e si elu pentru de a face o ostentatiune cu elu. In privinti'a acest'a e remarcabilu si forte caracteristicu si pasagiulu din urma, cu care d. corespundinte-si incheia articulii, esprimandu-si speranti'a, ca „ministeriulu cultului va pricepe propunerea dilei... si va lucră inainte prin redicarea afaceriloru scolastice, catu se pote mai perfectu si corespundiatu cerintieloru moderne.”

Amu vediutu unde ese si unde ne scote d. corespundinte alu Albinei. Acum sa ne întorcemu sa vedemu de unde plăca d-lui.

Pre candu reorganisarea constitutiunala a „monarchiei pasiesce inainte, se arata totodata si „trebuinti'a reformelor pre astfelu de terenu alu „vietii de statu, care de-si se vede a fi celu mai „de pre urma escurgatoriu alu organismului de statu, „totusi are missiunea a formă temeulu statului modernu, intielegemu aci scol'a populara.” Astfelu incepe primul articulu. Insa care e ore intielesulu exordiului acestui'a, nu tocm'a usioru de intielesu? — Se dice ca reorganisarea constitutiunala a monarchiei pasiesce inainte, — bine, asiā sa fia de pe partea nostra; dar cum ore scol'a populara devine a fi terenu alu vietiei de statu, care de-si se vede a fi celu mai de pre urma „escurgatoriu” alu organismului de statu, totusi are missiunea a formă temeulu statului modernu? Acest'a nu o intielegemu.

Alu doilea pasagiu totu din articululu antaiu suna asiā: „Regimulu de pana acum caută a intempină imbulditorea necesitate de reforme pre terenulu acest'a cu espressionea: sciinti'a e putere.” Ei bine, acest'a e mai romanesce si o intielegemu; intrebămu insa, ore regimulu de pana acum si-a implinitu missiunea fatia cu scolele, cautandu a intempină imbulditorea necesitate de reforme pre terenulu acest'a, cu espressionea: sciinti'a e putere? — Cunoșcemu espressionea acest'a; e a unii fostu d. ministru. E frumoșă espressionu si scim ca ea, ca multe alte frase bine sunatore, a facutu sensatiune placuta nu numai in barbatii de scola din Austri'a, ci si in cei din Germani'a, si si-au gratulatu cu totii, vediundu ca unu ministru austriacu profesăza unu atare adeveru mantutoriu. Dar ce urmare a avutu espressionea acestui adeveru? Domnulu corespundinte alu Albinei ne spune, ca „espressionu a fostu data, dar problema nu fu deslegata”, din cauza, precum dice, ca „au diferitu opiniunile despre aceea, ca inaintea carui foru, constitutiunalu (?) *) seu bisericescu, aru fi sa se deslege acest'a problema.” Eata deci, dupa d. corespundinte alu Albinei, ce a fostu caus'a ca scololoru nostre nu s'a pututu dá reform'a cuviincioșă. — Dar sa ne credemu ochiloru, candu intr'unu jurnalulu seriosu cetim o astfelu de opiniune?

Sa ne permita d. corespundinte alu Albinei a-lu intrebă, deca in Austri'a a potutu fi indoiela despre aceea, ca problema organisarei scololoru inaintea carui foru are sa se deslege, inaintea forului constitutiunalu (?) seu bisericescu?

*) Nu intielegemu cum d. corespundinte alu Albinei pune fatia in fatia forulu constitutiunalu cu celu bisericescu. Au dora d-lui in statu nu alla decatu numai constitutiunalismu si in biserica numai absolutismu. Noi scim ca constitutiunalismulu e o institutiune propria a bisericei nostre, de care acest'a s'a si bucuratu totudeaun'a, candu i-a fostu lasatu exercitiulu liberu si candu n'a fostu impedita prin absolutismulu statului.

Noi cunoaştem mai multe ordinaţiuni de ale regimului, atât din er'a absolutismului cât din er'a a asia numitului constituţionalism, prin care regimul însuşi dechiară, ca elu caus'a scôloru o privesco de o causa comuna a statului şi a bisericeii. Si nu scim sa fia esita pâna acum nici o ordinaţiune dela guvern, prin care sa se fia suspendatu principiul acest'a. Totu regimul a fostu, carele au recunoscutu principiul confesiunismului şi carele, amesuratu acestui principiu, a lasatu fia-carei biserici din patria dreptulu şi detorin't'a de a organisă, dupa cerin'tele sciin'tiei şi dupa impregiurările actuale, invetiamentulu din scôlele populare, de a priveghia asup'r'a disciplinei, de a ingrigi pentru calificarea invetiitorilor, de a-i întări in posturi pre aceeaşi şi de a purtă grigia că ei sa-si implin'esca oficiulu amesuratu chiamărei lor. De alta parte regimul a impusu amplotiloru politici, că ei, impreuna cu preotimea, sa staruiesca cu tota autoritatea lor pre lănga poporu, indemnandu-lu şi silindu-lu chiar sa si faca scôle, sa le tina in stare buna, sa se intretina din partea copiilor obligati de a umblă la scôla o frecuentia regulata, şi in fine sa se scôta regulatu si l'ef'a invetiitorilor, ce li s'au acordatu prin contractu din partea comunelor scolastice. In fine regimul, pentru de a avé cunoscentia nemijlocita despre starea scôloru, si-au instituit consiliari scolastici pentru fia-care confesiune, cari sa-i faca raporturi despre scôle; dar in cele din urma totu regimul a fosta, carele a desfiin'tiatu institutul de consiliari scolastici, lasandu in Transilvania in functiune numai pre cei doi consiliari pentru confesiunile române, si ac'est'a la espres'a cerere a ordinarialor respective.

Avemu inapoia n'otra unu tempu mai lungu de 16 ani, de candu principiile amintite, proclamate de regimu, s'au practicat, bine reu cum s'a pututu, la noi că si la celelalte popore ale Austriei, si totusi sa se mai dica, ca problem'a organisărei scôloru nu s'au deslegatu, pentru ca au diferitu opinionile, ca aceea inaintea căru foru sa se deslege, inaintea forului constituţionalu (?) s'eu bisericescu! — Dar d. corespundinte nici in punctulu acest'a nu e tocm'a consecinte; căci dupa ce arata indoiel'a amintita, vine indata si spune, ca scôlele n'ostre stau mai eschisivminte sub ingrigirea bisericeii, si apoi deduce de aci, ca pentru aceea ele se afla „in statu deplorabilu.“

In nrulu viitoru vomu cercă a descoperi si caus'a reului acestui'a.

Eveneminte politice.

Sabitu 25 Martiu

Scirile despre convocarea dietei Croatiei se repetiescu si inca câtu mai curendu, pentru că ac'est'a sa p'ota tramite deputati la incoronare.

Faimela despre incorporarea cetăţii Piume la Ungari'a se demintiescu pre cale oficiosa. Cancellari'a croata nu scie de asiă ce-va nimic'a.

In politic'a din afara face sgomotulu celu mai mare cestiunea Luxemburgului. Scirile santu asiă de opuse unele altor'a încatu din ele nu se p'ote alege adeverat'a stare a lucrului.

In parlamentulu germanu de nordu, unu deputatu Benningsen a făcutu interpelatiune despre starea in care se afla afacerea ac'est'a. Responsulu ce-lu da de Bismark se cuprinde cam in urmatorele: Dice adeca, ca prin disolvarea fostei federatiuni nemtiesci, fia-care statu deveni in deplin'a sea suveranitate. Asiă si Luxemburg-ulu, carele, si dupa-ce celelalte state au intratu in federatiunea cea noua, a preferitu a remanē departe de federatiune; ba s'a incunoscentiatu (Bismark) ca acolo domnesce o determinata aversiune cătra federatiunea nemtiesca, pâna in clasele cele mai de jos ale poporului. Nu afla nici regimul de bine a constringe pre cine-va sa intre in federatiune mai alesu fiindu principele acestei tieri afara de periferi'a federatiunei. Regimulu trebuie sa tratedie tier'a ac'est'a din caus'a referintiloru geografice si etnografice cu mai multa prudentia. Politic'a prussiana va crutiă încatu nu se vatemala on'orea Prussiei semtibilitate a natiunei franceze. Nu crede ca e decisa dejă s'ortea ducatului si sperēza, ca dreptulu nemtiescu se va servă pre cale de pace si va succede sustinerea referintiloru celoru bune fatia cu esternulu (Franci'a). — Cugetamu ca celelate sciri in privin't'a ac'est'a sunt de prisosu.

Demissionari si denumiri.

Dupa diariulu oficialu din Pest'a:

s'au demissionatu din oficiu Ioann Piposiu Comite supremu alu Zarandului; Stefanu Ambrasiu Administratoru alu Comitatului Crasiei, si Ioann Siorbanu Capitanulu supremu alu Chiorei;

s'au denumitu de Comite Supremu alu Zarandului Dimitriu Ioanescu; de Comite Supremu alu Crasiei Ioann Fauru; de Capitanu supremu alu Chiorei Nicolau Ujfalusi.

Din Pest'a.

Siedinti'a casei deputatiloru din 28 Marte au atrasu o multime de ascultatori mai cu s'ema pentru ca se sciă, ca Deak are sa vorbesca in acea siedintia. Pe banc'a ministriloru se aflau toti ministrii. Dupa cele obicnuite si dupa tramitarea unor incurse la comisiunile respective vorbesce Geduly pentru si C. Acs contra votului majoritatiei. Dupa ac'est'a se pronuncia numele Deak. Casa intr'ega, cu loge si galerii impreuna, para ca nici resufla. Mai antaiu arunca vorbitorulu o privire asup'r'a influintiei celei mari, ce o are rezultatulu

desbateriloru presente asup'r'a sortiloru Ungariei. Objectulu in cestiune e dejă de multu cunoscutu tuturor, elu, oratorulu, au cugetatu multu asup'r'a lui si a sositu la convingerea ca elaboratulu majoritatiei pentru impregiurările de acum e celu mai acomodat. Cu tote aceste, nu vrea sa prejudece pareriloru nimenui. Se simte motivatu a-si dă parerile sele inaintea casei si naintea tieriei. Recunosce ca elaboratulu nu e perfectu, ci aru unele scaderi, ba p'ote inca multe. Decatu nimic'a nu se p'ote face f'ara de scadere, cu atatu mai vertosu unu lucru asiă insemnatu cum e elaboratulu, la care tempulu va trebiu sa vina intru ajutoriu, spre a aretă si apoi a delatură scaderile. Spiritulu tempulu aru fi spelatu constituţiunea, deca tier'a nu consimtiea cu prefacerea dela 1848. Aristocrati'a ungur'esca a consimtitu la 1848 sa faca partasiu la constituţiune si pre celalaltu poporu si prin ac'est'a a sternitu compatimirea lumei civilisate fatia cu Ungari'a in anii suferintiloru ei. Asecura oratorulu esistinti'a constituţiunei celei liberale dela 48 pâna candu va domni spiritulu ac'el'a care a pus'o in lucrare. Afacerile comune erau depuse in spiritulu acelei constituţiuni, dovēda e adres'a dietala din 18 Marte 1848. Acestu opu eră sa se continue in diet'a aceluasi anu, dara strainii, ac'ei'a cari invinue nedeslegarea acestei cestiuni a fostu impededatorii ei. In vre-o câte-va cuvinte trece oratorulu preste cele intemplate pâna la 1861. Amintesce despre refăcirile regimeloru urmate si despre starea cea miserabila, in carea fu adusa monarchi'a prin acele si despre adresele dietei din 1861, in care s'a depusu remediile vindecătoare de reulu ce eră intratu dejă asiă afundu. Starea, dupa urmatulu provisoriu, a devenitu si mai precaria si acum eră posibila vindecarea numai prin radicalismulu armelor, cu s'eu f'ara asteptarea de tempuri favoritorie, s'eu prin convingerea monarchului, ca monarchi'a nu patimesce nimic'a prin restituirea constituţiunei Ungariei. Densulu (oratorulu) nu e pentru revolutiune si evenemintele favoritoare din afara nu stau la dispusetiunea Ungariei. Ele potu veni atunci candu p'ote e prea târdiu. S'a alesu dara calea cea din urma si M. S. Regele, respingendu teori'a de prescriptiune, a convocatu diet'a si a recunoscutu sanctiunea pragmatica de temeulu legaturei comune. Trebuie Ungari'a sa dea o dovēda, ca basea ac'est'a p'ote stă lănga esistinti'a monarchiei. Eata dara drumulu, pre carele a sositu Ungari'a la afacerile comune. Defectele (scaderile) de cari a făcutu pomenire nu impedeaca scopulu de a ajunge la incungiurarea ori căru provisoriu a căru urmări nu se potu vedé inainte.

Nu desconsidera parerile opuse, simte datorit'a de patriotu a atrage atentiunea asup'r'a periculiilor ce potu obveni in urm'a unei prescrieri. E dreptu ca in sanctiunea pragmatica se vorbesce de unione

FOISIORA.

Despre poesi'a româna.

(„Convorbiri literare“)

I

Condiţiunea materiala a poesiei.

Poesi'a, că tote artele, este chiamata a esprima frumosulu; in distingere de sciintia, care se ocupa de adeveru. Cea d'antaiu si cea mai mare diferentia intre adeveru si frumosu este: ca adeverulu cuprinde numai idei, pe candu frumosulu cuprinde idei manifestate in materia sensibilă.

Este dar o condiţiune elementara a fia-căru opu de arte, de a avé unu materialu, in care s'eu prin care sa-si realizeze objectulu. Astfelu sculptur'a si taie ide'a in lemnu s'eu in p'etra, pictur'a si-o esprima prin colori, musica prin tonuri, si ac'est'a constituie ceea-ce s'a numitu mecanismulu artelor. Numai poesi'a (si aci vedemu prim'a ei distingere de celelalte arte) nu afla in lumea fisica unu materialu gat'a pentru scopurile ei. Căci cuvintele audite nu sunt materialu, ci numai organu de comunicare. Cine aude silabele unei poesii sanscrite f'ara a intelege limb'a sanscrite, de si p'ote primi o idea vaga de ritmulu si de ensoni'a cuvintelor, totusi n'are impressiunea propria a opului de arte, nici partea lui sensibilă, nici cea ideala; fiindca sonulu literelor nu are sa ne impresioneze că tonu musicalu, ci mai antaiu de tote că unu vehiculu pentru a desceptă imaginele si notiunile corespundietore cuvintelor, si unde ac'est'a

deseptare lipsesce, lipsesce posibilitatea perceptiunei poesiei. Din contra cine vede o pictura judica, si f'ara a intelege ide'a straina ce a incorporat'o p'ote artistulu prin colori d. e. detaiulu unu cultu necunoscutu alu anticitatiei, are totusi pe deplinu partea sensibilă a opului de arte si este in stare a o apretiu. Colorile picturei sunt dar unu adeveratu materialu, asemene tonurile musicei, p'etr'a sculpturei; insa cuvintele poesiei sunt de regula numai unu mijlocu de comunicare intre poetu si auditoriu.

Unde este atunci materialulu sensibilu alu poetulu, f'ara care nu se p'ote produce unu opu de arte? Materialulu poetulu nu esista in lumea din afara; elu se cuprinde numai in consciin't'a n'otra si se compune din imaginele reproduse ce ni le descepta audirea cuvintelor poetice. Candu cetimu d. e. la Bolintinenu:

Intr'o sala 'ntinsa pintre capitani
Sta pe tronu-i Mircea incarcatu de ani.

Astfelu pintre trestii tinere n'verdite
Unu stejaru intinde bratie vestejite.

Astfelu dupa dealuri verdi si numai flori
Sta betranulu munte albitu de ninsori,

partea materiala din ceea-ce este frumosu in ac'est'a poesia, sunt imaginele provocate din fantasi'a n'otra prin cuvintele poetulu „Mircea incarcatu de ani, că unu stejaru ce-si iutinde bratie vestedite pintre trestii, că unu munte albitu de ninsori dupa dealuri verdi“ etc.

Prim'a condiţiune dar, o condiţiune materiala s'eu mecanica, pentru că sa esista o poesia in genere, fia epica, fia lirica, fia dramatica, este: că

sa se descepte prin cuvintele ei imagini sensibile in fantasi'a auditorului, si togmai prin ac'est'a poesia se deosebesce de prosa că unu genu aparte cu propri'a sea ratiune de a fi. Caventulu prosaicu este chiamatu a-mi dă notiuni chiare, insa aceste notiuni sunt abstracte, logice, desmaterializate, si potu constitui astfelu unu opu frumosu. Frumosulu nu este o idea teoretica, ci o idea invelita si incorporata in forma sensibilă, si de aceea cuvintulu poeticu trebuie sa-mi reproduca ac'est'a forma. Notiunea abstracta „cin'a cea de taina“ p'ote fi adeverata, deca ei cunoscun relatiunile esentiale din istoria, insa pentru ac'est'a nu este inca frumoasă; voescu sa facu din ea unu opu de arte, trebuie sa o incorporezu intr'o materia sensibilă, sa mi o depingu cu colori intr'unu tablou (Leonardo da Vinci) s'eu sa o descriu cu cuvinte cari sa-mi descepte imagini de sensibilitate adecuate cu objectulu ei (Klopstock „Messias“).

Prin urmare unu siru de cuvinte, care nu cuprinde alt'a decatu notiuni reci, abstracte, f'ara imaginatiune sensibilă, fia ele ori câtu de bine rimate si impartite in silabe ritmice si in strofe, totusi nu sunt si nu potu fi poesia, ci remanu prosa — o prosa rimata.

Pentru a demonstră cu rigore acestu adeveru — demonstratiune cu atatu mai importanta, cu câtu din ignorarea lui multe din poesiele n'ostre nici nu intra in categori'a opurilor de arte, ci sunt prosa stricata prin rime — vomu intră in cate-va detaiuri ale productiuniloru adeveratu poetice si vomu aretă, cum o suma de particularitati esentiale ale poesiiloru celoru mai frumoşe se esplica numai pe basea acelu adeveru.

personală, dară totu acolo se vorbește de neimpartibilitatea imperiului și de așezarea comună. Afacerile comune sunt la muritor depuse și în legile din 1848; asediarea unui ministru lângă personă a monarcului dovedește această, carele dăru nu e pusă că să părăsească pre Regele. Adresă dietei din 1848 recunoștea interese comune pentru monarhia întreaga. Totu ce s'a schimbatu de atunci în privința acelor afaceri comune e modulu tratării lor. Art. X din 1790 accentuă nedivizibilitatea monarhiei; interpretarea a urmatu la 1809 cându se dicea, că resbelulu nu e îndreptatu contr'a Ungariei.

Arata, că însuși președintele ministerialu Bathyanyi a recunoscutu acestu principiu și că nici Eötvös nici Kossuth n'au talmăcit Sanctiunea pragmatică altfelu la 1848. Mai departe ministeriulu a făcutu cestiune de criza ministerială, cându a cerutu recruti pentru resbelulu italianu, pre atunci atât de nepopularu. Interpretarea această nu va mai dice Madarasz că o aude pentru întâia-și dată dela oratorulu. (Aplausu). Arata, că încă la an. 1714 s'a introdusu prin art. VIII. armat'a comună. Bine că Palatinulu au fostu de pre acele timpuri capitanulu superioru alu armatei insurectiunale ungurești, nu însă și a contingentulu ce lu da Ungari'a la armat'a permanentă. Subsidiele date în urm'a art. II din 1796 nu s'au datu din partea dietei numai pentru armat'a ungurească, ci pentru cea cesaro regescă. Dece pre atunci eră de lipsa comunitatea armatei, cându se puteau votă recruti după declararea resbelulu, astadi va fi cu atât mai de lipsa, pentru că astadi, cându se declara resbelulu se și începe, ce s'aru alege cându aru trebuî să se voteze după declararea resbelulu mijlocele de așezare? (Afirmare). Respinge asertiunea aceloră ce dicu, că Ungari'a prin aceste afaceri comune devine o provincie austriacă și demostă, că prin aceste se asigură continuitatea influinței Ungariei asupra afacerilor externe ale imperiului, statorită încă la 1790. Nimicesce temerea de delegațiuni așezându că nu va fi nici decum în interesulu părții celeilalte (de dincolo de Lait'a) că să imutiescă greutățile și apoi pentru delaturarea a ori ce temeri delegațiunile se alegu numai pre unu anu. Revine asupra adreselor din 1861 unde se exprima învoirea la desbaterea comună din cându în cându, ceea-ce prin elaboratu se normăza acum pre fia-care anu. Arata că până acum influința și asupra votării dărei a fostu restrinsă numai la darea comună (Közado) care e numai a cincea parte din dările ce se platescu. Așă dară acum cându Ungari'a va avea influința asupra tuturor dărilor nu pôte fi vorba că i se sacrifică independința. (Aplausu sgomotosu și aprobări).

Se mai întorče odată și resipe oratorulu grigă de delegațiuni și de dependința Ungariei și

arata că comunitatea are de scopu a asigura pre Ungari'a, carea pentru, și de sine e pre slabă; arata și pericolitatea uniunii personale, pentru că atunci tierile de dincolo de Lait'a aru pôte fi guvernate și în modu absolutisticu, ceea ce Ungari'a nu o pôte dori și voi.

Atinge în vre-o cate-va cuvinte favoarea ce o ofera punctulu privitoru la încheierea tratatelor comerciale.

E de parere dară, că să nu se sacrifice pozitivulu, eventualităților nesecure. Amintescă că la 1848, deca Windischgrätz nu aru fi cerutu supunere necondiționată, așezarea comună eră să se împle. Admonesce de gresielele de atunci și pentru aceea, că Ungari'a singură între Germani'a și Rusi'a nu se va pôte sustine. — Se dice că opiniunea publică nu afla placere în elaboratulu majorității.

Densulu mai repetiesce că a defini opiniunea publică e greu. Cu toate aceste, poporulu de sigur n'aru fi multămitu cându deputatii s'aru duce acasă și aru dice alegătorilor lor: noi amu aflatu de bine a mai remană cum amu fostu până acum, dăru da Ddieu vre-unu evenimentu în Europ'a și apoi atunci va să fie mai bine. (Aplausu.) Imputarea ce se face oportunității elaboratulu nu are locu, pentru că aici nu e vorbă numai de aplicarea unei legi existente, ci de problem'a scopului ce trebuie să-lu aiba legislatorulu înainte ochiloru. Elaboratulu, fiindu că corespunde situațiunei de față și impregiurătorulu aproba, și voteza pentru elu (eljen!)

Mai multe strigări: „sa votămu“ se mesteca cu alte: „sa se continue desbaterea“. Mai mulți deputati însemnati să vorbescă, renunția de a vorbi, alții din stângă vorbesc contr'a votulu majorității. În fine cu învoirea generală mai vorbesc și B e s z e, mai multu pentru că să stărnescă risu în cas'a deputatiloru. Glumele lui potu fi și bune câte odată, însă nu succedă totu de unu, celu puțin pentru unu gustu mai generalu, nu. —

Siedința din 29 Martie. Întrăba Președintele Szentiványi deca cas'a vrea să continue desbaterea, cas'a răspunde cu szavazzunk (sa votămu) și așă se cetesce numele celor însemnati spre a vorbi și acesti'a renunția până la

Madarasz. Acest'a avendu așeză o motiune separată o și așeză, așezându că afaceri comune nu sunt, administrațiunea comună încă nu pôte să fie. Condamna principiulu de a revede și schimbă legi până cându legile nu sunt restituile. Arata că Deák a citatu reu art. II din 1723 pentru în testulu originalu (latinu) nu e vorba de așezare comună. Elu nu vrea să sacrifice independința Ungariei și de aceea în contr'a votulu majorității.

Deák face propunerea, că votarea să se facă

mână: deca e să servescă votulu majorității de base la desbaterea specială. Acest'a din cauza că mulți nu voru fi știutu că adă va urmă votarea și aru fi bine, că să fie de față la o cestiune așă de momentuoasă; așă s'a întâmplat și în 1861. Sa primesce propunerea.

Acum vine înaintea casei spre decidere verificarea deputatiloru din districtulu Nasendului. Acestu districtu fiindu mai înainte regimentu de margine nu are dreptulu de a fi reprezentatu și dreptulu acest'a l'a castigatu numai în 1861, iară reprezentatu fu numai în diet'a din Sabiu 1863/4. Sigism. Papp e pentru verificarea deputatiloru. Asemenea se declara și Gajzago referentulu în caus'a acest'a.

Se voteza mai întâu deca districtulu să pôte fi reprezentatu. Se primesce mai de totă cas'a. Se pune la votu verificarea și se primesce a lui Al. Bohatielu; iera a lui Georgiu Mois se respinge, pentru că au cerutu în contr'a legiloru instrucțiuni dela alegatori și mai departe pentru că alesulu nu șie ungurește. —

Siedința din 30 în cele d'antău fu siedința votării elaboratulu. Președinte e Szentiványi. Pe banc'a ministriloru toti ministrii.

Mai întâu se verifică alegerea deputatulu din Scaunulu Sabesiului S. B a l o m i r i, iera cea a lui R o n a y comit. Györ. se amăna până la finirea terminulu de reclamațiune de 30 de zile.

Manuilovici interpelăza: că marginea militară pentru că e reprezentată în dietă, pentru că e o parte integrită a Ungariei în întelesulu legiloru din 1848 și că nu e dreptu, că o parte a țerei să se bucure de dreptulu de reprezentare iera alta parte nu. În fine întreba că s'a făcutu ce-va, ori are să se facă în privința această, și încă în decursulu sesiunei acesteia.

Min. conte Andrassy promite că va da răspunsu în siedința cea mai de aproape.

Președintele spune casei, că la ordinea zilei e votarea principială a elaboratulu comisiunei de 67 respective a majorității acesteia. Fiindu că s'a datu trei motiuni pentru votare nominală această se și face. Resultatulu fu 257 pentru primire, și 117 contr'a; absenti fură 22. Mai însemnămu că la această votare românii au formatu următoarea proporțiune: au votatu pentru: E. Gojdu, G. Ioanoviciu, I. Fauru, D. Ioanescu, Al. Viadu, P. Mihali, A. Maniu, F. Ivaci, coviciu, Sig. Papp, și Greg. Papp și ardelenii (romani); cu stângă au votatu contr'a: Ant. Mocioni, G. Mocioni, Dr. A. Mocioni, Dr. Ios. Hodosiu, Sig. Borlea, Sig. Popoviciu Al. Romanu, Simeonu Papu; au absentat: Andr. Mocioni, V. Babesiu, A. Medanu, P. Desseanu și F. Vargă. Sasii încă au votatu pentru elaboratu; asemenea ungurii și secuii cu următoarele excepțiuni: cont. Betlen jun. (Alba de

Poetulu, numatu a desceptă prin cuvintele ce le întrebuintăza, aceleasi imagini sensibile în conștiința auditorulu, ce și le închipuesce elu în fantasi'a sea, are a se luptă cu o primă dificultate foarte însemnată: cu perderea crescândă a elementulu materialu în gândirea cuvintelor unei limbi. La începutu, mai toate cuvintele corespundeau unei impresiuni sensibile, și cine le audiă atunci, și reproducea prin ele acea imagine materială, din care se nascuseră. Cu câtu înaintăza însă limb'a, cu câtu experiența se întinde preste mai multe cercuri și cuprinde cunoscința a totu mai multe obiecte de același felu: cu atâtu cuvintulu ce le exprima devine mai abstractu, cauta a se potrive cu totă sum'a de obiecte castigată din nou, perde un'a câte un'a din amintirile sensibile de mai înainte și, devenindu o notiune generală, se radica pe calea abstractiunei spre sfer'a științei, însă se departăza în proporțiune egală de sfer'a poeziei. Sa luămu d. e. cuvintulu e m i n e n s. Cându dice astadi cine-va „capacitate eminentă“, nu lega nici o imagine sensibilă cu aceste cuvinte. Altfelul a fostu în vechime, în acea vechime română, care a întrebuintatu pentru prim'a oară cuvintulu e m i n e n s. E m i n e n s sta în legatură cu vechiulu m e n o, care însemna a fi înaltatu, a se ridica peste onivela dată; de unde cuvintulu m e n s a care mai înainte vrea să dica ori ce radicatură, masă, bancă, scenă pentru vinderea sclaviloru, etc.; e m i n e r e arata o radicatură mai frapantă decâtu celelalte, scōsa la iveală dintre toate, și e m i n e n s cuprindea dar pe atunci o imagine sensibilă foarte semnificativă. Astadi a disparutu elementulu materialu din concepțiunea acestui cuvintulu, e m i n e n t u este o notiune exclusivă intelectuală. E m i n e n s celu vechiu pu-

té să fie o expresiune poetică, e m i n e n t u l u de astadi este o expresiune esențială prosaică.

Ceea-ce s'a întâmplat cu e m i n e n s, s'a întâmplat cu cele mai multe cuvinte ale limbei române și a tuturor limbilor indo-europene: cuprinsulu lor, în procesulu psihologicu alu formării notiunilor, a devenitu așă de etericu, încatu nu mai posedă decâtu o slabă amintire de sensibilitate.

Ce importanță are această eterizare pentru știință, amu așezatu cu alta ocaziune*). Resultatulu însă pentru arte este: că poetulu nu mai pôte întrebuintă toate cuvintele limbei simple așă precum sunt admise astadi pentru însemnarea obiectelor gândirii lui, ci trebuie să le ilustreze cu epitețe mai sensibile, să le învieze prin personificări, să le materializeze prin comparațiune, în ori ce casu însă să alăge dintre toate cuvintele ce exprima aproape același lucru pe acele, care cuprindă cea mai mare doză de sensibilitate potrivită cu închipuirea fantasiei seale.

Dece, precum amu așezatu, prin progresulu logicu alu inteliginței limbistice într'unu poporu gândirea cuvintulu, care la începutu avea trup și sufletu, și-a perdutu cu timpul trupulu și si-a pastratu numai sufletulu, unu sufletu rece și logicu, oglinda fidelă a rațiunei omenesci: poetulu trebuie mai întâu de toate să încaldea acestu productu și să resusciteze în imaginațiunea auditorulu trupulu evaporatu din vechiele concepțiuni de cuvinte.

1. Sa privim acum mai în detaliu mijlocele poetiloru de a ne sensibiliza gândirea cuvintelor. Primulu mijlocu este de a alege cuvintulu cel mai puțin abstractu. Unu exemplu va lamuri pe de-

plinu această asertiune. Cându dicu „simtu durere“, cuvintele sunt numai prosaice, fiindcă-mi dau o notiune intelectuală, dar nume șilescu a o intru; cându dicu „durerea me cuprinde“, locutiunea a devenitu mai poetică, fiindcă verbulu este expresivă se, cum se dice pitorescu. „Durerea me patrunde, durerea me săgetă“, etc. sunt alte variațiuni corespunzătoare trebuinței de sensibilitate în cugetarea aceluiași lucru. Și astfel vedem poetii preferindu cuvintelor abstracte pe cele ce exprima o gândire mai individuală și calități mai palpabile.

A. Muresianu în locu do a vorbi de armat'a turcească, de Rusi'a, de patri'a română, cuvinte cu totul prosaice, sensibilizează aceste notiuni și dice:

N'ajunse iataganutu harbarei semi-lume,
A căru plăgi fatale și adă le mai simțim,
Acum se vira cnuță în vetrele stabune —
Dar martoru ne e Domnulu, cavii nu o primim!

Schiller, în „Mortea lui Wallenstein“ *) dice:

Palari'a
De admiralu mi-ai smul s'o de pe capu.

Și în altu locu:

Cu ochii posemoritu
Privescu ei pe straini în tier'a loru,
Și bine le-aru veni să ne tramita
Acasă cu unu pumnul de bani etc.

Camoens dice (Lusiad'a, cantulu V):

Dupa-ce amu trecut lini'a ardienda ce separa lumea
n două.

(Va urmă.)

*) „Despre scrierea limbei române“, publică, a Societății Junimea, pag. 142—150.

*) Traducere română, publicată de Soc. „Junimea“, p. 15, 22.

susu), Lad. Makray (Hunedóra) L. Papp. (K. Vassárhely, Gr. Turi (Treiscaune) și Sig. Szentkereszty (Cetatea de bală).

Nyári dechiara în numele partitului său, că de-a au votat contra le desbaterea generală asiă nu voru mai lungi cuventulu prin desbateri zadarnice.

Se începe desbaterea specială. La punct. 28 face Al. Vlađu observarea că aceste până la 49 sunt greșdo întielesu aru trebui mai lamuritu respicate.

Se trece mai departe

Comit. Vass (com. Dobacei) vrea la 61 ceva garanția ce se afle cas'a pentru eventuala mörte a M. Sele. Cas'a trece între risete, preste propunere mai departe

Miletici observa, că nu se potu aduce concluse valide până cându nu sunt toate tierile reprezentate în dietă. Szentkirály răspunde că toate sunt „legalmente” chiamate.

Se privește a trecea cetire că făcută și elaboratulu e primitu.

Andrássy min. presedinte aterne pre mas'a dietei o propunere ministerială privitoare la scötorea de recruți.

Miletici urgéza cestiunea croată. Deák e de părere că asta din urma după votarea recrutilor se va luă numai decâtu înainte.

Varietăți.

*(+) Ioanne Metianu, Protopopu în Zernesci, incunoscîntieza cu anima sfășiată de durere, în numele său, și alu iubitorilor săi fii: Mari'a, Ioann, Elena și Eugenie, pe toate rudele, amici și cunoscutii compatimitori, ca prea iubitoru sea soția Mari'a după o bôla îndelungată de recela, și după împartășirea cu SS. Taine, s'a mutat din viața cea vremelnică, la cea vecinică în 19/31 Martie la 6 ore dimineața în an. alu 33 alu vieții și alu 17 alu fericitei sale caselorii.

Remaștile pamantesci ale multu iubitei repozate se voru asieza la locul de eternă odihnă Marti în 21 Martie (2 Apr.) la 10 ore dim. în cimiterulu sf. biserici din Zernesci.

Zernesci, 20 Martie (1 Apr.) 1867,

*** Dintr'o coresp. la H. Ztg. din Fagarasiu estragemu următoarele:

În nrulu 71 din Hrm. Ztg. se afla o corespundință din Fagarasiu luată din „K. K.” carea este plină de maliția și neadeveru.

În corespundința aceea se dice între altele; că capitaniul supremu cavaleru de Puscariu „și-ar vatemă starea sea de capitaniul supremu prin fapte triste de fortia” și că se astiepta denumirea unui capitaniul supremu nou, carele sa domnesca în spiritulu legalității și corespundințoriu cerințelor etc.

Cavalerulu de Puscariu nu numai că nu a comis nici o astfelu de faptă dela ocuparea dignității de capitaniul supremu, ci din contra, cav. de Puscariu pentru iubirea sea de dreptate, susținendu cu strictetia și fără părtinire ordinea legală, este stimată de totu fără deosebire de naționalitate și confesiune; unu documentu despre adevărulu acest'a este, că numai de curendu s'au rugatu întelighința întreaga a districtului în o adresă către Majest. Sea apostolică c. r., că sa remana și pre viitoriu acestu capitaniul supremu în același districtu. Din acest'a se vede limpede, că datele de sus ale corespundinței sunt numai nise minciuni tendentioase, cari nu au altu scopu, decât a schimonosi adevărulu, că sa seduca direcțiile mai înalte, că deca aru fi cu putință sa procure, după delaturarea acelor'a, corespundinței și onor Domni magiari, cari nu sunt îndestuliti cu starea lor, frânele districtului, și asiă sa ajunga iara dilele antimartiale, sare le dorescu asiă tare.

„Provocăm pre corespundințele, că sa aduca fapte înainte și prin acestea sa argumentedie, ce „fapte de fortia” s'au comis din partea capitaniului supremu cav. de Puscariu? și sa nu arunce numai vorbe goale în publicu; diu contra asertiunea lui remane o minciuna tendentioasă și malițioasă.

În corespundința se dice mai încolo: „înca în anul trecut s'au făcutu mai multe acuzări din locul respectiv.” — Este adevăratu, că unii domni magiari din Fagarasiu, au făcutu din tempu în tempu prin dăruie și pre la locurile mai înalte demonstrațiuni, însă totu asiă de adevăratu e, că astfelu de demonstrațiuni chiaru și de judecatoriile mai înalte totu deun'a s'au aflatu de nefundate.

Unu astfelu de tactu ne rationalu, cari-lu arata unii magiari de aici mai în tota diu'a, nu pöte produce alt'a, decâtu neîncredere unii către alții, carea pöte sa aiba urmări rele.

În privința datei corespundinței despre vigili'a fi-nantială c. r. de aici vremu sa observăm numai din conștientitate, că s'au schimonosit adevărulu, și totu lucrulu sta în legatură cu dările monopolului de tabacu.

Iera la cuvintele din urma ale corespundinței observăm, că la judecatori'a districtuală nu s'au condamnatu pentru omoru, nici unu individ cu numele Puscariu, cu atât'a mai puțin e adevăratu, că aru umblă prin pregiuru unu astfelu de arestantu, liberu.

Onoratulu publicu cetitoriu pöte vedea din acestea, că corespundința amintită din Fagarasiu au fostu numai unu pamfletu, carele arunca o lămina întunecată asupra caracterului scriitorului.

*** Principele Sîrbiei si-a fostu lasatu demisiunea din ministeriu, la plecarea sea din Bucuresci. Facendu-i-se cunoscutu că aceea e primită fu totu odată însărcinatu de a duce îndeplinire misiunea către M. S. Imperatulu Austriei. Acum s'a dusu ia Nizza unde petrece tatalu seu. E verosimulu că la întörcere va sa petreacă tempu mai îndelungatu în Viena.

*** (Tramisiu) „Zukunft” e uniculu diu-ariu în Viena, carele reprezintă în articuli și corespundința interesele române. Afara de numeroase sciri și telegrame originale din toate părțile monarchiei, aduce și corespundințe originale din orientu și cu deosebire din Bucuresci. — Prenumeratiunea face pre unu ¼ de anu 4 fl.; pe luna 1 fl. 40 xr. Prenumeratiuni nouă se potu face în tota diu'a.

*** Se scrie din Pest'a. În zilele trecute a cercetat unu amicu din tineretie pre Fr. Deák cu scopu că acest'a sa puna la regimu unu cuventu bunu pentru acel'a spre a puté castigá unu postu mai graciosu. Bietulu omu (amiculu lui Deák) erá unulu din acei „Tablari” dela tierra, din dilele acele vechi, despre care se pöte dice, că are o porțiune maricică de bunetia de anima, dară nu și de talente de unu spiritulu mai înaltu. Lui Deák i se spuse mai dinainte scopulu visitei acestui bravu omu dela tierra și asiă nu mai avu lipsa sa astepte până sa-si espuna Tablobioulu păsulu inimii sale, ci elu (Deák) facu pre prevenitoriulu. După salutările usuale întreba Deák: „Spunemi amice Andrișu, cocieriulu teu mai e încă în viața?” „E întregu și sanetosu” fu răspunsulu „dar cum de întregu tocma de elu? Nici decum fără temei, mi trebuie unu bucataru și amu cugetatu elu.” Tablobioulu erá sa lesne de risu. „Dar pentru Ddieu ce-ti jöca prin capu, căci Andrișu nu pricepe nimic'a în treb'a bucatariei.” „Asiă dară, ca-si tine în trebile regimului.” Se întielege că după acestu răspunsu a trecut bietulu Tablobioulu și chefulu de a ride și s'a dusu mahnitu, căci s'au înselat (?) în amicul seu.

*** Dlu A. Papiu Harianu ne tramisse în zilele trecute brosiur'a în care se cuprinde cuven-tările cu care s'a deschis în anul trecut curtea de casatiune. Sperăm a puté reveni asupra cuprinsului acestei brosiuri, carea contine unu materialu frumosu scientificu și practic fatia cu spiritulu tempului constituționalu de acum.

*** Din Bucuresci amu mai primitu diu-ariulu „Perseveranti'a” redigat de infocatulu patriotu Candianu și din Iasi „Gazeta de Iasi”. Cesta din urma apare de două ori pre septemăna Duminec'a și Jöea; și reprezintă unu conservativismu förte întieptu și folositoriu. — Ambele sunt redigate förte bine. Le urăm succesulu celu mai bunu.

Telegramu l. Herm. Ztg.

Pessta 5 Martie. Ungari'a propune Croatiei trei pretensiuni: Unitatea încoronării, unitatea diplomei inaugurale, reprezentanți'a în un'a deputatiune cu Ungari'a în cestiuni imperiale.

Publicarea

baniloru încursi la fondulu Asoc. dela sedința Comitetului din 5 Martie n. a. c. până în 2 Aprile nou an. cur.

1. Prin D. Prot. și Col. Asoc. Ioanne Petricu s'a tramesu la Asoc. 5 # în natură, și adica:

a) dela D. Costache Dimonissie din Tergulu-Ognei că taxa de m. ord. apromisa (pre fia-care anu 2 #) pre an. 1865/7 și 1866/7 câte 2 # = 4 #.

b) dela D. Costinu Rosetu din Orașia tinutulu Besăului pre an. 1866/7 că m. nou 1 #.

Sum'a 5 #.

2. Prin D. Protop. și Col. Asoc. în Dev'a Ioanne Papiu s'a tramesu la Asoc. 59 fl., și aume:

a) dela Ilustr. Sea D. Comite supremu Franciscu Br. de Nopcea tax'a de membru ord. pre an. 1865/6 5 fl.

b) dela D. Jude prim. Dominicu Iordanu tax'a de m. ord. pre an. 1865/6 5 fl.

c) dela D. Dr. Lazaru Petco pre 1865/6 5 fl.

d) dela D. prot. Ioane Papiu pre an. 1865/6 5 fl.

e) dela D. presied. Comisiunei verif. Ioann Moldovanu pre 1865/6 5 fl.

f) dela D. negutiatoriu Iosifu Moldovanu pre 1864/5 1865/6 10 fl.

g) dela D. par. gr. or. Georgiu Nicorescu pre 1864/5 1865/6 10 fl.

h) dela D. invetiatoriu Ivantiu Ghigsi'a pre an. 1864/5 5 fl.

i) pretiulu aloru 10 esempl. act. ad. den V. și VI. face 9 fl. 50 xr.

Sum'a 59 fl. 50 xr. v. a.

3. prin D. protop. și col. Asoc. tranne în Brașiovu, Ioane Petricu s'a tramesu la Asoc. tax'a de m. ord. pre an. 1864/5 1865/6 pentru D. prof. în Ploiesci, Zach. Antinescu în suma 10 fl.

4. D. vicariu eppescu și col. Asoc. în Hatiegu Petru Popu tramite la Asoc. 9 fl. 80 xr. din care 5 fl. taxa de m. ord. pentru Rvrnd. Dsea pre an. cur. 1866/7 ear 4 fl. 80 xr. v. a. sunt pretiulu aloru 5 esempl. act. ad. gen. V. și VI.

5. Deadreptulu la cas'a Asoc. a încursu că taxa de m. ord. pre an. 1866/7 dela Rvrnd. D. Prot. în Lipov'a Ioanne Tieranu în suma de 5 fl.

Dela Secretariatulu Asoc. tranne române.

Sabiu 2 Aprile 1867.

Nr. 8—2 Concursu

Pentru întregirea stațiunei vacante de invetiatoriu în comunitatea gr. res. Petril'a, ce e îngremiată înclitulu comitatu alu Carasiului și protopresbiteratulu gr. res. român alu Bisericii albe, se escrie prin acest'a concursu.

Cu acesta stațiune sunt impreunate următoarele emolumente anuale:

a) în bani gat'a: 63 fl. v. a.

b) în naturale: 24 meti de cucuruzu, 100 ponti lardo, 50 ponti de sare, 12 ponti, lumini, 6 orgii de lemne, trei jugere de pamentu și cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a înzestrá petitiunile lor concursuale, timbrate după cuviința, cu estrasulu de botezu, cu atestatu despre absolvarea cu sporu bunu a cursulu pedagogicu în institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de până acum și portarea lor morale și politica, și astfelu înzestrate le voru substerne Venerabilulu Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului până în 25 Aprile a. c. vechiu.

Caransebesiu, 13 Martie 1867.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 9—2 Concursu.

Pentru ocuparea definitivă a stațiunei invetiatoresci din comun'a Slatin'a, — până în 14 Aprile.

Emolumentele legate de acesta stațiune sunt: 100 fl., 5 chible de grâu, 5 chible de cucuruzu, 2 mesuri de pasula, 100 portii de fenu, 10 orgi de lemne de focu și cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá stațiunea acest'a sunt avisati, recursele sale instruate cu documentele pre-scrise — și adresate către Venerabilulu Consistoriu diecesanu gr. or. aradanu, — ale tramite subscri-sului până la prefaptulu terminu. Totvaradi'a în 14 Martie 1867.

Iosifu Belesiu,
Prot. și insp. distr. de scöle.

Burs'a de Vienn'a.

Din 25 Martie (6 Apr.) 1867.

Metalicele 5%	69 30	Actiile de creditu	181 90
Imprumut. nat. 5%	68 70	Argintulu	126 75
Actiile de banca	726	Galbinulu	6 10